

Hoe boeiend is het nieuws eigenlijk?

Hoe goed ben je in staat om zelf te beoordelen wat de luisteraar of kijker een interessant nieuwsitem vindt? Deze vraag staat centraal in een workshop van Klapper Communicatie tijdens de ROOS-Dagen.

‘Makers weten niet goed wat de ontvanger boeiend vindt’, vertelt consultant Charles Vaneker. ‘Bij de radio is dat wat sterker dan bij televisie. Bij Radio 1 hebben we bijvoorbeeld aan de wieg gestaan van de totale herprofilering in 2008. De zender had last van langzaam, maar gestaag dalende luistercijfers.’ Klapper Communicatie deed een onderzoek onder luisteraars. ‘Daaruit kwam onder meer naar voren dat luisteraars het radiojournaal te formeel vinden en te weinig vanuit het perspectief van de mensen. Mede op basis van dit onderzoek zijn de formats van de bulletins

Charles Vaneker

aangepast en minder formeel geworden.’ Wat de ontvanger interessant vindt en wanneer hij afhaakt, is interessante informatie voor elke programmamaker. ‘We hanteren in de workshop een iets andere

instek. We onderzoeken wat radiomakers zelf boeiend of minder boeiend aan radionieuws vinden en laten ze daarvoor naar bestaande programma’s luisteren. Hun oordeel zetten we vervolgens af tegen de

mening van de regionale luisteraar.’ Vaneker kan nu al ongeveer inschatten welke punten uit de workshop naar voren gaan komen. ‘Makers houden ervan lekker lange items te maken. De luisteraar daarentegen blijkt af te haken. Drie minuten achtereenvolgende praten is het absolute maximum.’ De waardering voor televisie kan op dezelfde manier gemeten worden. ‘Bij televisie hanteren de makers hun formats in de regel veel strakker. Een dip in spanning wordt immers direct afgestraft door wegzappende kijkers.’ Bij impactonderzoeken zijn de resultaten deels vergelijkbaar met de radio. ‘Het gaat om lengte, afwisseling en relevantie van onderwerpen.’ Regelmatige evaluatie en onderzoek van een informatief programma is volgens Charles essentieel. ‘Een foutieve aanname over wat de kijker of luisteraar boeiend vindt, is makkelijk gemaakt in deze snel veranderende wereld.’

Wat is onze rol? Waar staan we voor?

Journalisten laten zich teveel leiden door de publieke opinie en de overheid. Bovendien worden redacties steeds kleiner, terwijl de werkdruk tegelijkertijd oploopt. Het resultaat? De kwaliteit van de journalistiek komt steeds meer onder druk te staan. Tijd voor bezinning, aldus Alex Beishuizen, hoofdredacteur van Computable.

Beishuizen noemt twee recente voorbeelden waarbij Nederlandse journalisten hun werk niet optimaal deden. ‘In het geval van de Mexicaanse griep was de invloed van de overheid of daaraan gelieerde instellingen op de journalistiek erg groot. Bij de vaccinatiedcampagne tegen baarmoederhalskanker liet journalisten zich teveel leiden door wat het publiek vond. Ik herinner me een aflevering van *Pauw & Witteman*, waarin een hysterische mevrouw aanwezig was die zich niet liet leiden door enige kennis van zaken. Haar mening kreeg dezelfde status als die van Roel Coutinho. Het gevolg was dat veel mensen bang werden of twijfelden.’

De journalistiek had in deze twee zaken

een belangrijke relativerende rol kunnen spelen. Waarom dat niet is gebeurd? Beishuizen: ‘De verhouding journalisten-communicatiemedewerkers is tegenwoordig een op vier. In zo’n situatie kan het moeilijk zijn om je niet te laten manipuleren. Ook speelt een rol dat journalisten in de huidige economische omstandigheden met minder mensen meer moeten produceren. Verder speelt de opkomst van het internet als journalistieke bron een rol. Er zijn plekken waar iedereen gelijk is en deskundigheid geen rol speelt. Dat kan de kwaliteit van je werk aantasten.’

Het is tijd voor bezinning, aldus Beishuizen. ‘We moeten ons afvragen wat is onze rol, waarvoor staan we? Moeten we wel blijven doen wat we doen en moet alles door journalisten worden gedaan? Met andere woorden: wellicht moeten we keuzes maken en selecteren. Of meer samenwerken met anderen en de taken verdelen? De journalistiek moet het zelf oplossen. Het heeft geen zin om huilend naar Den Haag te gaan. Niet alleen journalisten maar ook hoofdredacties en management moeten veranderen want ook bij hen heerst het productiedenken.’

Misdaadblog betreft publiek bij journalistiek

‘Het past in deze tijd om als journalist je publiek te laten zien wat je doet.’ Vindt Fleur Besters, politieverlaggeefster van het *Eindhovens Dagblad*, die daarom een weblog bijhoudt over haar werk. ‘Het is leuk en het levert veel op.’

Besters werkt bij het *ED* als politieverlaggeefster sinds 2001. ‘Ik heb geen aparte opleiding voor dat specialisme’, zegt ze. Ze is erin gerold, aangekomen door het spit- en spoorwerk dat erbij hoort. ‘En je komt op plekken waar je anders nooit komt. Ik houd me niet zozeer bezig met de grote, georganiseerde criminaliteit, maar meer met kleinere, veelvoorkomende misdaad. Het raakt het veiligheidsgevoel van mensen.’

Besters volgt politieonderzoeken, maar wil bovendien uitleggen hoe dat in zijn werk gaat en hoe bepaalde dingen gebeuren, zoals ze ook deed in haar boek *Gegijzeld*

door een psychopaat over de moord op Melanie Sijbers.

Met haar weblog wil ze ook inzicht bieden in haar eigen werk. ‘De keuzes die je maakt, waarom je het ene onderwerp laat liggen en met het andere wel wat doet. Journalisten hebben altijd een houding aangenomen van: ‘Wij bepalen wat u leest of ziet.’ Ik wil het publiek er juist meer bij betrekken.’ Van het publiek krijgt Besters vaak interessante inhoudelijke reacties. ‘Kritiek, dat houdt mij scherp, maar ook tips. Concrete informatie. Het weblog is de moeite waard, al moet je het wel zelf levendig houden. Dat vind ik trouwens niet moeilijk hoor, ik zet er vaak ’s avonds wat op, dan heb ik de rust om even na te denken en te schrijven. Kost me een kwartiertje. Het is gewoon een onderdeel van mijn werk, ik kan het iedereen aanraden. Het past in deze tijd om als journalist je publiek te laten zien wat je doet. En het is leuk en het levert veel op.’

‘Gewoon kijken wat de PVV te vertellen heeft’

Hoe benaderen journalisten de PVV? Extra voorzichtig of juist extra kritisch? ‘We reageren als beroepsgroep nogal verkramp’, vindt Dink Binnendijk van RTV Noord-Holland, die een discussie hierover leidt.

‘Ik heb gemerkt dat wij als journalisten het niet makkelijk vinden om met Geert Wilders en de PVV om te gaan’, constateert Binnendijk. ‘We laten PVV’ers of leeglopen voor de microfoon zonder weerwoord te geven, of we pakken ze veel kritischer aan dan politici van andere partijen. Maar je zou ze eigenlijk als elke andere partij moeten zien. De standpunten van de PVV kunnen je niet aanspreken, maar het is een democratische partij die je net zo objectief moet benaderen als de rest.’

Binnendijk is niet te beroerd de hand in eigen boezem te steken. ‘Wij hebben nog eens gekeken naar de manier waarop we verslag hebben gedaan van de Europese verkiezingen, toen de PVV in Volendam

veel stemmen kreeg. Toen werden bijvoorbeeld dingen gezegd als: ‘De overwinning van de PVV is te wijten aan...’ Dat is gekleurd, je kunt ook zeggen: ‘De overwinning van de PVV is te danken aan...’ Achteraf is dat makkelijk vast te stellen. Journalisten hebben hun eigen mening. Dat is prima als je een column maakt, maar in gewone verslaggeving niet.’ In de discussie wil Binnendijk stilstaan bij de vraag hoe collega’s hiernaar kijken en wat hun ervaringen zijn. ‘Hoe gaat dat bijvoorbeeld bij de NOS? Wat vinden buitenstaanders zoals politicoloog André Krouwel ervan? Journalisten krijgen vaak het verwijt dat ze links zijn, maar is dat zo? We reageren als beroepsgroep nogal verkramp. We maken elkaar gek door steeds te reageren op bijvoorbeeld kreten van politici in Buitenhof. Je kunt ook besluiten om niet mee te doen aan zulke hypes. Wilders zet hypes goed op de kaart. Wij moeten gewoon kijken wat hij nou echt te vertellen heeft. Het publiek kan dan z’n eigen mening over die standpunten vormen.’

Regionale zender zet in op Net TV als platform voor on demand video

Omroep Flevoland heeft in een vroeg stadium ingehaakt op Net TV van Philips. Heeft dat meerwaarde voor omroep en publiek? Absoluut, vindt Johnbert Dijker, programmaleider radio en televisie bij Flevoland. ‘Wij zijn aanwezig op een nieuw platform en de kijker is winnaar omdat hij gratis on demand kwalitatieve fullscreen tv krijgt.’

‘Om mee te kunnen doen met de grote jongens moeten we slim zijn en vooroplopen’, zegt Dijker. ‘Als er nieuwe ontwikkelingen zijn, proberen we nog in de ontwikkelingsfase in te stappen. Voor een fabrikant is dat interessant, omdat wij bijvoorbeeld apparatuur kunnen testen. In het geval van Net TV vinden we het vooral ook belangrijk om op zo’n nieuw platform aanwezig zijn.’

Hoewel je via Philips Net TV over het hele internet kunt surfen, wil Dijker toch een misverstand uit de weg ruimen. ‘Net

TV is geen internet op televisie, maar een platform dat is gekoppeld aan internet. Wij zetten onze content op onze website, en de gebruiker bepaalt op welk platform hij het ziet. Om te surfen over het internet moet je vooral achter je computer gaan zitten. Het kan wel via Net TV, maar het is traag en frustrerend, behalve als het gaat om sites die speciaal voor Net TV zijn ontwikkeld of aangepast. De sites van RTL, NOS, Omroep Flevoland, Eredivisie.nl, YouTube en noem maar op zijn echt te gek. Gratis on demand kwalitatieve fullscreen tv, de kijker is winnaar.’ ‘Televisie is eigenlijk alleen nog interessant als het live is of on demand’, aldus Dijker. ‘Een programma uitzenden op een bepaald tijdstip, of herhalen in een carousel, wordt in feite onzin. Je kunt de content on demand beschikbaar maken op elk gewenst platform, los van uitzending op televisie. Je kunt je afvragen of je bijvoorbeeld een serie niet meteen in zijn geheel moet aanbieden, in plaats van elk deel apart na uitzending op tv.’

Nominaties voor de NL-Awards

TV - nieuws

RTV Noord-Holland: *Vliegtuigcrash Turkish Airlines*, André Novais, Doron Sajet, Ewout de Bruijn

RTV Rijnmond: *Rijnmond Nieuws: Kraken OV-chipkaart*, Kim van Schie, Jacco van Giessen

Omroep Brabant: *Oirschot-Uruzgan*, Helmut Boeijen, Jan Waalen

Radio - nieuws

RTV Utrecht: *Utrecht is wakker!*, Babette Alma, Sabine v.d. Giessen, Christiaan Kooistra, Talitha Boogaard, Jeroen Jonker

RTV Rijnmond: *Rijnmond Nu: Reconstructie gebeurtenissen Hoek van Holland*, Jade van Doornik, Sjoerd Bootsma

RTV Noord-Holland: *Vliegtuigcrash Turkish Airlines*, Ewout de Bruijn, Doron Sajet, Onno Beukers

TV - sport

RTV Noord-Holland: *FCNH*, Rob van Velzen, Mathijs Groenewoud, Rob Wanst

Omroep West: *Oud Zweet*, Erik Kooyman, Marco Markovsky, Thijn Teeuwissen

RTV Utrecht: *Namen en rugnummers: Lars van der Haar*, Rick van Manen

Radio - sport

RTV Oost: *Live verslag FC Twente - Olympique Marseille*, Nico Wantia

Omroep West: *Schaatstoertocht Aarlanderveen*, Erik Kooyman

RTV Utrecht: *Afslag 93.1: Afscheid Henny van Schoonhoven*, René van den Berg, Art van de Lustgraaf

TV - Cultuur

Omroep Gelderland: *Roos Rebergen: Weet ik niet zo goed...*, Bas Berkhout

RTV Rijnmond: *Fauna & Gemeenschap: Huis & Tuin*, Frédérique Spigt, Kees Moeliker

Omroep Zeeland: *Mene Tekel*, Margot Schotel, John Fokke, Olaf Gideonse, Marcel Helling, Jan van Lennep, Mark Rijk, Friedo Vermeulen, Petra Luteijn, Tom Remijn, Henk Feij, Toer van Schayk, Kees van de Ven

Radio - Cultuur

RTV Oost: *Kunstkwartier: Portret Johan Barthold Jongkind*, Peter Schoof

Omroep Brabant: *Brabant rules*, Willem Jan Joachems

Omroep Fryslân: *Buro de Vries: Buro de Vries giet analooc*, Redactie van Buro de Vries

Live evenementen

Omroep Gelderland: *Intocht Vierdaagse van Nijmegen*, Harm Edens en Sonja Booms

RTV Noord: *Noord Sail: de zaterdag uitzending*, Marion de Vries, Janke de Haan, Ilona Klopstra, Ron de Feber, Ejo Dreise

RTV Utrecht: *Live uitzending Jaarbeurs Utrecht Marathon*, Mari-Carmen Oudendijk, Gerard Nijboer, Bert Kous, Rob Veer, Aletha Leidelmeijer, René van den Berg, Annemieke de Kolf, Rick van Manen, Jos Budie

Bijzondere externe producties

RTV Rijnmond: *Halte: 'What you see, is what you get'*, Debbie Kleijn, Victor Vroegindewij

RTV Noord: *Jong in Groningen*, Buddy Hermans en Lejo Siepe

Omroep Zeeland: *Op de grens van land en zee. Johnny Beerens, schilder*, Rebecca van Wittene, Henri Berlice, Wouter Crusio

Cross Media

RTV Utrecht: *Lelijke plekken*, Eva Munnik, Huib de Moll, Marko Faas

Omroep Gelderland: *Market Garden*, René Arendsen, Marc Loeven, Fred Gerritsen, Hilde Marije Polling, Ruud van Gijzel, Jan Willem van der Hogen

Omroep Zeeland: *De Zeeuwse 40*, Elsa van Hermon, Margot Schotel, Wilbert Moerkerk

PROGRAMMASCHEMA ROOS DAGEN 2010 WOENSDAG 10 MAART 2010

	De Waeghe	Landgraaf	Landgraaf 3	Burggraaf 1	Burggraaf 2	Burggraaf 3
		Journalistiek	Journalistische Trainingen	Internet & TV	Onderzoek	Crossen door de media
9.30 uur	Ontvangst					
10.00 - 10.15 uur	Opening					
10.15 - 11.25 uur	Waar staan we nu en hoe verder? Discussie met programmamakers, directeuren en hoofdredacteuren, olv Felix Meurders					
11.30 - 13.00 uur		PVV Vriend of vijand? Hoe gaan journalisten om met de PVV? Is er een tussenweg tussen extra kritisch of zeer voorkomend?	Montage technieken en vormen Gert de Graaff Aangeboden door de Media Academie	Net TV: de doodsteek voor de carousel! Presentaties van Net-TV (Philips) en I-TV (KPN) o.l.v. Johnbert Dijker	Radionieuws: wat vinden journalisten er zelf van? Charles Vaneker Klapper Communicatie BV	Misdaad blogt Hoe word je de misdaadverslaggever of onderzoeksjournalist van je regio? Hoe helpt een weblog daarbij? Fleur Besters, politieredacteur Eindhovens Dagblad
13.00 - 14.00 uur	Lunch					
14.00 - 15.30 uur		Journalist, wat doe je wel wat doe je niet? Een zelfmoord breng je die een beeld? Twee wetshouders in het fietsenhok, wanneer bericht je erover. Discussie over journalistieke afwegingen o.l.v. Marcel Oude Wesselink	Live-reporting: een ontspannen basis Cursus van Mark Bos	Nieuwjes die het leven leuker maken Bedrijven bieden zich aan. Neem kennis van handige gadgets en nieuwe technieken, o.l.v. Johnbert Dijker	Televisienieuws: wat vinden journalisten er zelf van? Charles Vaneker Klapper Communicatie BV	Online of flatline? Om te overleven is er voor kranten, tijdschriften en omroepen maar één devies: maak de overstap naar internet, Workshop van Alex Beishuizen
15.30 - 17.00 uur		Journalist, geef je het publiek wat het wil? Tieten, schieten en bandieten moet je dat als journalist brengen of maak je andere keuzes? Wat is je rol als journalist? Discussie over journalistieke afwegingen o.l.v. Alex Beishuizen	Nieuws in het kort Leer hoe je de kijkers en luisteraars kort en bondig bijpraat met goede korte nieuwsbulletins. Workshop olv Henk ten Oever en Felix Meurders	De nieuwe Mediawet, wat wel en niet mag Workshop over de laatste aanpassingen van de mediawet en ruimte voor juridische vragen o.l.v. Babette Aalberts	Zijn regionale omroepen toe aan trendy formats? Charles Vaneker Klapper Communicatie BV	Iedereen kan nieuws maken Scholieren maken nieuws, burgers doen het, iedereen kan het. Of toch niet? Presentaties van Omroep West en S-TV o.l.v. Richel Bemsen
17.00 - 20.00 uur	Uitreiking NL-Awards Borrel					

PROGRAMMASCHEMA ROOS DAGEN 2010 DONDERDAG 11 MAART 2010

	De Waeghe	Landgraaf 1	Landgraaf 2	Landgraaf 3	Burggraaf 1	Burggraaf 2	Burggraaf 3
		Camjo	Journalistiek	Journalistieke vaardigheden	Ontmoet de winnaars NL-Award	Vormgeving/ promoties	Internet
9.30 uur	Ontvangst						
10.00 - 10.15 uur	Welkom						
10.15 - 11.25 uur	Kwaliteit in de regio De NL Award Jury gaat in gesprek met de zaal						
11.30 - 13.00 uur		Onderzoeksjournalistiek met camjo De Zwitsere camjo-er Hans Jurgen Zumstein toont documentaires die hij maakte met zijn camjo bijv. over de kredietcrisis	Redactievergaderingen? Opheffen! Verslaggevers zijn op straat. Ze hebben geen tijd om te vergaderen. Kunnen we de vergadering dus opheffen?	Twitter zonder gekwetter Henk van Ess leert hoe de journalist sociale netwerken, zoals Hypes Twitter of LinkedIn kan gebruiken voor je werk.	Twitter is geklets waar een journalist niets aan heeft. Of kan de journalist niet meer zonder? Discussie o.l.v. Tim Zonneberg	What's hot en what's next op internet Kick Zandbergen neemt je mee in de wondere wereld van Google en vertelt over de nieuwste trends op internet	
13.00 - 14.00 uur	Lunch						
14.00 - 15.30 uur		Grote camjoprojecten van regionale omroepen Wat kan er allemaal met camjo. Presentatie van diverse omroepen olv Machield Smits en HJ Zumstein	Buitenlandse inspiratie voor de regio De beste voorbeelden uit het buitenland Sonja Heimann Nina Hiddema	CBS: van zoeken naar vinden! Maak eigen nieuws met de cijfers van het CBS. Hans de Ruitert vertelt hoe.	Ontmoet de winnaars NL-Awards Radio, TV & Internet o.l.v de jury	Wereldberoemd in Noord Holland Grootscheepse reclame campagne en effectmeting Amine Roodnat	Twitter? Beatrix heeft gelijk! Twitter is geklets waar een journalist niets aan heeft. Of kan de journalist niet meer zonder? Discussie o.l.v. Tim Zonneberg
15.30 - 17.00 uur			Witte raven op zwart zaad Discussie over onderzoeksjournalistiek o.l.v. Michel Robles (VVOJ)	De Google Code De bijzondere zoekmethode van internet-deskundige Henk van Ess			Google: YouTube en wat er allemaal kan Kick Zandbergen en Jorrit Eringa presenteren nieuwe ontwikkelingen bij Google.
17.00-17.30 uur	Afsluitende borrel						